

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slavnost v Gorici odpovedana.

Seja za sejo, pogovor za pogovorom, dela, skrbi, tekanja, dopisovanja itd. toliko, da le more oni razumeti in verovati, kateri je sam že deloval za veliko svečanost, — in vse zaman. Nad pol leta že je odbor skrbno vse pripravljaj, da bi bila svečanost dostojna Goriških Slovencev, a ko je bilo že vse urejeno; primoran je bil slavnost odpovedati ali pa se sramotnim pogojem udati. Stvar je prišla tako-le:

O pravem času je uležel odbor prošnjo v dovoljenje, da se sme svečanost razvijati tako, da se sprejmejo gosti z godbo na kolodvoru in pri „Rudeči hiši“ ter da gredo z godbo in razkritimi zastavami jedni od kolodvora po Fran Josipovi cesti na Travniki v društvene prostore, drugi od „Rudeče hiše“ po Dunajski cesti, Starem trgu in Raštelu tudi tja. Od todi bi imeli marširati skupno ob 1/2 10. uri zjutraj na Kostanjevico po Gosposkih ulicah, za sv. Antonom itd. Po blagoslovljenji zastave imeli bi se vrniti po istih ulicah na Travniki v društvene prostore. Temu sporedu objavljenemu že po „Soči“ je vlada brezpogojno privolila, dotični odlok je v rokah odborovih. Kar prinese „Corriere“ članek „La grande Slovenia“, katerega je „Slovenski Narod“, v št. 151. dne 3. julij objavil. Sicer je pa že v terek poprej g. dr. Venutti, odvetnik, ki živi večinoma od slovenskih novcev, župana v seji mestnega odbora gledé te svečanosti interpeloval. Županov in glavarjev odgovor v tej zadevi objavljen je že v članku zloglasnega Corrierja. Minoli terek sta bila v Trstu pri namestniku oba imenovana gospoda, dr. Maurovich in baron Rechbach. Napovedana je bila isti dan za osmo uro zvečer seja podpornega društva. Pred sejo dojde vladni komisar v društvene prostore ter vabi predsednika, vodjo Povšeta, k razgovoru za drugi dan ob 9. uri. Toda g. vodja ide takoj na glavarstvo ter donese poročilo, da vlada apeluje na našo spravljivost in naše miroljubje ter želi, da bi Tržaški gosti — sicer z vibrajčimi zastavami, — toda brez godbe marširali po mestu. Zbirališče naj bi se prelozilo iz Travnika h Katariniju, tako da bi naši gostje šli po „Via Giardino“, po ulicah Semeniških in Gosposkih in čez Koren h Katariniju, dočim bi Ajdovski gostje morali za gradom na skupno

zbirališče priti. Odbor se je tem željam vlade, da si jako nerad, udal, in udal siloma, kajti prirejeno za svečanost je bilo že vse in vlada se je izjavila, da bi se znala inace vsa slovesnost prepovedati, ker je **baje** razburjenost meščanov velika. Nekateri židje, odpadniki in renegatje v zvezi z nekojimi italijanskimi skovali so namreč neki protest proti tej svečanosti. Na čelu jim je bil neki Furloni, čegar mati je iz Prvačine, in čegar pivo in vino kupujejo večinoma naši Tolminci in Kanalcji, dalje vsi Venutti-ji in dr. Batič (ali kakor se sedaj piše Battigi) in še nekateri drugi, ki so podpise po mestu lovili. V mestni seji v sredo ob 6. uri zvečer vprašal je gosp. Lenassi Goriškega župana, kako stojijo stvari v tej zadevi. Župan mu odgovori, da svečanosti prepovedati on ne sme in zabraniti je ni mogel, toda poizvedel je od kompetentne strani, da se bo svečanost vršila le mej Katarinijevim vrtom in Kostanjevico.

Društva smejo skozi mesto le po postranskih ulicah brez godbe in brez zastav. Na to izjavi župan, da je brezpotrebno protest pošiljati oblastnjem, ker bi bilo to brezuspešno. Vender je zagrizen Lah Batič zahteval, da se protest odpošlje. Za to so glasovali razen treh odbornikov vsi, mej njimi tudi g. grof Coronini, deželni glavar Goriški. Poročilo te seje dalo se je takoj tiskati, kar se drugikat nikdar ni zgodilo, ter se je z nenavadno hitrostjo po mestu razposlalo. Že drugi dan šel je gospod vodja Povše k glavarju baronu Rechbachu, da bi poizvedel, kako se strinja vladno dovoljenje z županovo obljubo. A gospod baron je izjavil, da naša slovesnost se bode vršila po dogovorjenem programu. V petek ide g. Povše še jedenkrat k g. baronu s tiskanim poročilom mestnega zastopa v roki, kjer so bili naznanjeni oni sramotilni pogoji, katere je g. župan mestnim očetom objavil. Pri tem pogovoru je bil navzoč tudi policijski nadkomisar g. Marquet in žandarmerije nadlajtnant Konšek. Sedaj se je začelo že zahtevati, da Tržaški „Sokol“, kateri je imel že dotično dovoljenje namestništva v roki, ne sme priti k slovesnosti z zastavo in v uniformi. Sprevod na Kostanjevico od Katarinija bi se ne smel vršiti po mestu čez Koren, za sv. Antonom itd., temveč le po nekem postranskem potu, po katerem morajo Kanalski in

Tolminski trgovci in kmetje svojo goved goniti na živinski trg. To je bilo odveč. Društvo je že bilo prej prepustljivo, šlo je do skrajne meje, zadnjih pogojev pa ni moglo nikakor vsprejeti, to bi bil samomor.

Povemo naj še, da je glavarstvo to svoje postopanje opravičevalo s kupom pretilnih pisem, katere je dobilo. Neverjetno, a istinito, za to imamo svedoke. Deset ali dvajset nezrelih pobalinov napiše v 24 urah lahko tisoč takih pisem in to naj bi bil povod, da Slovenec ne sme v mestu uživati onih pravic, katere bi se niti Hotentotom v Avstriji ne bi zabranile, ako bi tu bivali.

Bodo li Slovenci, ako imajo še kaj narodnega, čuta in ponosa v sebi, na tak nezasišlan način v dno srca žaljeni, to mirno vsprejeli? Bodočnost bo dala na to odgovor, toda danes že javimo lahko, da je ljudstvo vsled teh dogodiljajev nepopisljivo razburjeno. Zadeva podpornega društva postala je sedaj zadeva cele dežele, da vseh Slovencev. Na naših poslancih je sedaj, da branijo čast društva, da izvojujejo zadostenje nezasišlano razžaljenemu narodu. Slovenci na Goriškem, ako imate res še kaj rodoljubja, narodnega ponosa in časti v prsih, na vas je, da ne pitate onih z vašimi novci, kateri za nje polena kupujejo, da vam jih, v obraz mečejo. Imena, dotičnikov so po mestu obče znana, vsak jih lahko zvé.

V ožgled več nego čudnemu postopanju političnega oblastva v Gorici, ki je par prenapetim in zagrizenim Italijanom na ljubo svoje lastne ukrepe in dovoljenja razveljavilo in plesalo, kakor so italijanskimi godli, moramo se pač z vso odločnostjo postaviti po robu, kajti to je nečuvstvo, da bi na lastnih tleh, na eminentno slovenske zemlji ne imeli toliko pravic, da bi smeli shajati se k svečanostim blagoslovljenja društvenih zastav. V tej aféri gre za čast vsega slovenskega naroda, pokazati se mora, nema li vedno državi in dinastiji zvesto udani narod slovenski vsaj toliko pravic na domačej zemlji kakor peščica irredentovskih kričačev.

Volitve na Moravskem.

V petek zvršile so se volitve v mestih in trgih na Moravskem. Izid teh volitev je za Čehe

LISTEK.

Slovenska slovnica

z naukom, kako se pišejo pisma in opravični sestavki. Spisal Peter Končnik. Cena 50 kr.

(Kritične opomnje; napisal Gradimir.)

S tem naslovom je izšla pred kratkim knjiga, o katerej nesem imel priložnosti nikjer čitati kake ocene. Naprošen po prijatelji, povedati hočem to svoje mnenje o njej, kolikor to morem storiti po jednokratnem brzem pregledu te slovnice. Kar bodem pisal, to je subjektivno moje mnenje, katerega nikomur ne urivam.

Najpreje je treba vedeti, komu je ta slovnica namenjena. To ni razvidno iz naslova Končnikove knjige. Vender kakor smo dognali, namenjena je ljudskim šolam, za katere šole je tudi od ministerstva potrjena.

Vsak šolnik ve, da ni lahko, uspešno učiti v ljudskih šolah slovnice. Predmet je sam na sebi suhoparen; zato ga treba znati oživiti. Najpriljubljenejša metoda, katere se učitelji pri tem poučevanju držimo, logično-gramatična je metoda v

zvezi z analitično ali moderno učbo. Mi učimo torej slovnico na podlagi srečno izbranih uzornih primerov, opazujoč pri tem vsebino in dotične oblike. Z drugimi besedami povedano: Mi izvajamo slovnika pravila iz jezika samega.

In to je tudi jedino pravo! Končnikove slovnici se ne manjka vrlo srečno izbranih izgledov; vender moramo odkritosrčno izpovedati, da je poleg teh preveč „učenihih pravil“ nakupičenih! A učenostno pravilje ne spada v ljudsko, nego v srednjo šolo! Zato trdim, da bi bila Končnikova slovnica mnogo bolj na svojem mestu na kaki spodnji gimnaziji, realki ali na meščanski šoli, kakor pa na ljudskih šolah! Bodimo si odkritosrčni ter povedimo: bodo li mogli ljudskošolski učenci prebaviti to, kar nam gosp. Končnik ponuja v tej slovnici? Za Boga, ne zahtevajmo preveč od otroškega razuma, ker to mu more pač več škodovati, kakor pa koristiti!

Prehajajoč na posamičnosti Končnikove slovnice omeniti mi je najpreje, da se mi zdi, da se je g. Končnik, sestavljajoč to slovnico, močno držal prejšnje jednake knjige, katera je bila izrečno namenjena „za najvišji razred ljudskih šol“. Tudi je razvidno, da mu je bila vodilo Levstikova: „Die slovenische Sprache in ihren Redetheilen“, kar mi

je po godu, kajti ta Levstikova knjiga nam je izobraženim Slovincem lahko slovnica-vodnica in v Slovincih ne poznam knjige, katera bi tako kritično obravnovala posebno glagol, kakor Levstikova! — Prav je, da je g. Končnik v svoji slovnici proglasil: — vokalom, ker s tem se mora ujemati vsak razumen učitelj, razen kacega prenapeteža, ki bi hotel s kako posebnostjo imponovati in ki se je slovenščine učil pri dvomljivih kapacitetah! — Na strani 12. razlaga rabo velikih začetnih črk ter prinaša Gregorčičeva stiha:

Zanesi nam, zanesi Bog,

Otmi nas, Večni vseh nadlog!

iz namena, da bi bilo razvidno, da pri besedi „Bog“ in njenih namestnicah („Večni“) rabi velika začetnica. Mi se ob omenjeno pravilo ne spodtikamo; a lahko bi se bil v to porabil drug vzgled, ker za tako poodčitovanje nikakor ne gre prenaresjati pesnika; Gregorčičeva zgornja stiha namreč se izvirno tako-le glasita:

Zanesi nam, zanesi Bog,

Otmi nas rev, otmi nadlog!

(Poezije zl. Gregorčič pag. 71.)

Sploh sem opazil, da g. Končnik tudi v svojem vse preveč hvaljenem 4. berilu Gregorčičeve pesni poljubno krajša ali „popravlja“. Škoda

povoljen kajti pri volitvah 1878 leta dobili so samo 2 mandata sedaj pa trinajst, tedaj so napredovali za enajst mandatov. Poleg tega so pa še v mnogih mestih dobili tako znatne manjšine, da je upati večine pri prihodnjih volitvah, ako se ne spremene razmere do tistega časa.

Volilna agitacija bila je jako huda na obeh straneh. Zlasti Nemci se neso nikakega sredstva ustališili, da le zmagajo. Podkupljevanja so bila pri njih na dnevnem redu. Tako so v Gostopeči ponujali nekemu obožanemu meščanu 500 gold., da voli liberalno, pa mož jih ni hotel vzeti, in volil je narodno, kakor mu je velevala dolžnost in čast.

Že pred volitvijo so Nemci prevideli, da razmere za nje ne stoji nič kaj ugodno. Vlade neso imeli na svoji strani. Doslej so bili vajeni, da je ves vladni aparat za nje šel v ogenj, letos pa je bila vlada nevtralna, zato pa mnogo uradnikov ni šlo volit, ki so prejšnja leta glasovali za nemške kandidate. Poleg tega so se pa volilne listine dobro pregledale in pokazalo se je, da so prejšnja leta mnogi nemški židovi volili, ki neso imeli volilne pravice nasproti se je pa mnogim Čehom odrekovala volilna pravica, ki je jim šla po zakonu. Jasno so pokazale te volitve, da Nemci neso zmagovali s svojo lastno močjo, po volji naroda, ampak le s pomočjo vladnih faktorjev. Brž ko je vlada jim odtegnila roko izgubili so enajst mandatov, kar nikakor ni majhno število.

Vsi nemški lažilberalni listi pišejo o strašnem pritisku vlade na volilce, a dozdej se še o tem ni nič pozitivnega slišalo. Vse je samo prazno upitje. Ko bi bila vlada res tako za Čeha vneta, kakor kriče nemški listi, bi gotovo bila znala najti sredstev, da bi se v moravskem posestvu ne bil sklenil kompromis mej nemško liberalno in srednjo stranko, ki je zagotovil Nemcem večino v fidejkomisnem veleposestvu.

Da pa Nemci neso nikakor bili tako priljubljeni pri prebivalstvu, kakor so včasih trdili, kaže tudi to, da si v petih volilnih okrajih niti neso upali postaviti svojih kandidatov. Mej temi okraji so pa trije taki, ki so bili prej po nemških deželnih poslancih zastopani. Slabo znamenje za stranko, da ne računi niti na znatne manjšine v volilnih okrajih, kjer je poprej imela večino, da si niti ne upa postaviti kandidatov. Ako bi njeno zaupanje pri prebivalstvu bilo naravno, bi se kaj takega tudi pri najhujšem vladnem pritisku zgoditi ne moglo.

Važne so izpovedbe nemških listov, da v Avstriji vsaka vlada sama odločuje volitve. To sicer ni povsem resnično, kajti mi na Kranjskem smo imeli večkrat priliko, prepričati se, da so naše kmetske občine volile ravno proti volji vlade, v drugih kronovinah pa taki slučaji niti v mestih neso bili redki. A mi smo bili vedno prepričani, da ima vlada mnogo upliva pri volitvah v mestih, kjer je mnogo zavisnih volilcev, in v veleposestvu, kjer imajo mnogi zveze v višjih vladnih krogih in volijo kakor od zgoraj veter vleče. Ko smo mi to poudarjali, se nam je vedno ugovarjalo, a sedaj pa sami nemški listi to priznavajo in tako nam dajejo potrdilo, da smo mi prav imeli in da Nemci po naših mestih in trgih le tedaj utegnejo zmagati, kadar imajo vlado za seboj.

Te volitve imajo za Čeha na Moravskem velik moralničen pomen. Pokazale so, da tudi v mestih biva mnogo českega življa, da se ta utrjuje, a nemštvo se mu umiče. Kaj takega pa nima pomena samo za Moravce, ampak za ves česki narod. K temu je brez dvombe mnogo tudi pripomoglo oživenje českega življa v Českej samej. To, da so se Čehi v jednej kronovini energično in uspešno potegovali za svoja prava, tudi ni moglo ostati brez upliva na sosedno Moravsko. Oživel je tudi tam narodni duh, ki je dolgo časa spal, kajti ravno v tej kronovini je narodna zavest pri slovanskem prebivalstvu bila še premalo razvita. Mnogo je bilo tistih, ki neso marali biti Čehi, a so trdili, da so le Moravci.

Kako je pa z narodnim čutom pri tistih ljudeh, vidimo dosti jasno pri naših „Kranjcih“. Sedaj se pa kaže, da se bode razmere na Moravskem v tem oziru dosti izboljšale. Izid teh volitev bode pa zopet blagodejno uplival na vse česke pokrajine in po njih ojačil narodni duh.

Izid teh volitev je pa tudi dejanskega pomena. Nepomirljivi nemški elementi ne bodo več mogli samovoljno gospodovati v deželni zboru, kakor so do zdaj, kajti izvoljenih je 23 českih poslancev v kmetskih občinah, 13 v mestih in trgih, 5 jih bode pa v fidejkomisnem veleposestvu, tedaj 41 českih poslancev, k tem se pa imata pristeti še dva v rilna glasa, tedaj bodo imeli Čehi 43 poslancev v deželni zboru. Nemških liberalcev je pa izvoljenih v kmetskih občinah 8, v mestih in trgih 18, 5 iz trgovinskih zbornic (ker je dr. Promber, že drugje voljen, za Brnsko trgovsko zbornico odločil mandat, ter najbrž ne bode tako hitro nova volitev), 17 pa vsled kompromisa v nefidejkomisnem veleposestvu, tedaj vkupe 48 poslancev. Ker bode v moravskem dež. zboru vseh poslancev 99, bode srednja stranka, broječa 8 mandatov, odločevala v zbornici, ona bode „jeziček na tehtnici“. Iz te stranke bode vzet tudi deželni glavar. Čehi zahtevajo, da naj bi bodoči deželni glavar bil zmožen obeh deželnih jezikov, kajti poniževalno bi bilo za česke zastopnike, da bi morali z deželnim glavarjem občeovati po tolmači, kakor se je to do zdaj godilo. Srednja stranka bode najbrž povsod podpirala vlado, zato bode od vlade zavisno, koliko bodo Čehi dosegli v deželni zboru.

Sicer se pa bodo vsekako za Čeha na Moravskem razmere izboljšale, zlasti, ker je tudi zastopnik vlade na Moravskem mož, ki je bil vedno odločen konservativec in Čehom prijazen, mož značajan, ki ni nikdar plašča po vetru obračal.

S takim veseljem se ve, da mi ne moremo izida na Moravskem pozdraviti, kakor ga pozdravljajo oficijozno. Za te volitve nikakor neso mogle bolje izpasti, saj je tudi res vlada v podobni srednje stranke dobila vso moč v roke. A mi Slovani bi bili želeli, da bi se bila vlada bolj odločno izrekla za Čeha in konservativce, da bi se ne bil sklenil znani kompromis, da bi Čehi bili v obče dobili večino.

V ostalem pa smo tega preverjenja, da je česka večina v deželni zboru moravskem le vprašanje časa. Začetek je storjen in kdor pozna vztrajnost in doslednost Čehov, pritrdil nam bode, da se je pri prihodnjih volitvah naupati popolne zmage Čehov.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 7. julija.

V Praško trgovsko zbornico je izvoljenih 24 českih in 16 nemških odbornikov, tedaj imajo Čehi dvetretjinsko večino. V volilni skupini veletržcev izvoljeni so nemški kandidati s 104 proti 42 glasom, v skupini srednjih trgovcev česki kandidati s 1453 do 1557 proti 556 do 550 glasom, samo 250 volilcev v tej skupini ni volilo. V skupini malih trgovcev s 4038 do 1441 glasovi, nemška stranka v tej skupini ni postavila kandidatov. V skupini kmetijske velike industrije zmagali so Čehi s 132 proti 38 glasom, v skupini splošne velike industrije dobili so Nemci 79 glasov. Čehi pa 34. V skupini za rudarstvo zmagali so Čehi 136 proti 10 glasom. V skupini male obrtnije zmagali so Čehi s 566 proti 76 glasom.

Volitve v kmetskih občinah za spodnjeavstrijski deželni zbor neso za nemške liberalce prav ugodno izpale. Izmed 21 novoizvoljenih poslancev pripada jih samo dvanajst k zedinjeni levici, pet je konservativcev, dva protisemita in eden, za katerega politično barvo se še prav ne ve. Konservativci so sicer pridobili sam jeden mandat, a v večjih krogih so imeli tako močne manjšine, da je le za malo glasov manjkalo, da neso izvoljeni. — Volitve na Moravskem so jako poparile nemške liberalce. Njih listi jako obupano vzdihujejo, „N. F. Pr.“ pravi, da se ne da tajiti, da je izid teh volitev poraz za Nemce; „Deutsche Zeitung“ se pa tolaži, da bi bilo utegnulo biti še huje. Pomenljivo je zavijanje „N. F. P.“, katera hoče dokazati, da ni dobro za vlado, da so Čehi dosegli toliko mandatov in bode to le škodilo sporazumljenju narodnosti. Vidi se, da bi ta list rad videl, da bi vlada se potegnila za Nemce, kateri jej vedno polena pod noge mečejo. Toži se Nemcem po onih časih, ko so vsi uradniki, do zadnjega uradnega sluga, agitovali za nje.

Kakor se poroča narodnim listom iz Zadra je razkroj v hrvatskem klubu vzrok dosedanje nedelavnosti dalmatinskega sabora. Od kar je poslanec Pavlinović grajal dalmatinske državne poslance, se klub ni več sešel, in poslednjim se je tedaj bil dal večdnevni obrok, da opraviče svoje delovanje v državnem zboru. Če bi se pa ti ne podvrgli klubove večini, katero vodi Pavlinović, prišla bode vsa stvar pred deželni zbor v javni seji in se bode končala s škandalom. Na sporazumljenje je tem manj misliti, ker je te dni državni poslanec Vitezić, kateri je na jedenkrat kot višji finančni svetnik bil umirovjen, razkril postopanja dalmatinskih državnih poslancev v Hohenwartovem klubu. Pomanjkanje solidarnosti pri poslednjih z drugimi slovanskimi poslanci je krivo, da se nobeno zahtevanje dalmatinskih poslancev ni izpolnilo. Vitezić je bil umirovjen na predlog namestnika Jovanovića in na željo barona Pretisa. Vitezića bodo v vsej Istriji slavili kot mučenika in minister Dunajevski se v bodoče ne bode mogel več zanašati na glasove Slovencev in Hrvatov. Vitezić izjavil je dalmatinskim poslancem, da Dalmatinci in Slovenci lahko s svojimi 26 glasi skoraj vselej odločijo glasovanje v državnem zboru. Morali bi se tedaj v bodoče iz Dalmacije poslati v državni zbor drugi poslanci, kateri bi znali bolje varovati slovansko solidarnost in kateri bi osnovali jugoslovanski klub in tako odločevali v državnem zboru. Pavlinović hoče tedaj v deželni zboru dalmatinske državne poslance pokazati kot nasprotnike slovanske solidarnosti in jih kot politično mrtve pokopati mej pritrevanjem vsega naroda.

V petek je minister Kalay ki je prišel v Serajevo, povabil višje vojaške in civilne dostojanstvenike, višjo duhovščino vseh veroizpovedanj, skupaj kakih 80 oseb k banketu. Po prvej napitnici na cesarja napil je minister deželniemu šefu baronu

da nemam pri roki omenjenega berila, pokazal bi, kako je v njem spakudrana prekrasna pesen „Soči“. Spominam se pa dobro, da sem v 4. berilu bral:

„Tvoj tek je živ in je legák,
Ko hod srná s planine“,

torej ne kakor ima Gregorčič:

„Ko hod deklet s planine!“

Kaj ne, Končnikova „poprava“ ima prav mnogo več estetične krasote mimo Gregorčičeve podobe! Ne vem, kaj k temu poreče sloveči naš pesnik; a moje mnenje je, da taka „poprava“ nikakor ni dovoljena. Priznani pedagogi so izrekli, da Gregorčičeve pesni neso pohujšljive; torej dajte jih mladini v roke takošne, kakešne so, ali pa jih popolnem opustite!...

Zelo mi ugaja Končnikova opomnja na str. 13, da „iz lastnih imen narodov, dežel, mest, krajev, rek, jezer, morij, gorá itd. izpeljane pridevnike pišemo samo takrat z veliko črko, kadar se hočemo ogniti dvoumnosti“. Jaz bi želel, da bi se tega pravila dosledno držali tudi naši časopisi in knjige! — Razlaganje debila, korena in končnic na str. 43. v §. 13. bode težko umeli učenci na ljudskih šolah! — Gosp. Končnik piše: „Pridevnik se „stopnjuje“, a poleg tega: „stopnjevanje pridevnikov“, kar ni dosledno;

on imenuje razširjen stavek tudi „oblečen“, izraz, ki ne zveni prijetno slovenskemu ušesu. — Na strani 55. v 7. opomnji moralo bi biti še omenjeno, da samostalniki neživih stvari na „or“ ne vrivajo pri sklanjanji „j“; n. pr. dvor, dvora; predor, predora itd. — Po godu mi je na strani 58. opomnja pod 2.; a ne dopada mi izraz: „prehodni“ glagol namesto „prehajalni glagol“. — Na strani 78. pravi g. Končnik, da nam določna pridevnikova oblika rabi tudi takrat, če pridevnik nadomestuje osebek, n. pr.: Hudobni se boji vsake sence. Res je to v navadi; vendar slovenskega jezika svojstvu ugaja bolj samostalnik; torej bolje: Hudobnež se boji vsake sence. — Jako sem vesel pravila, da „deležnik preteklega časa ostaja v imenovalniku vseh števil neizpremenjen; n. pr.: Delavke, pustivši njivo, beže domov.“ Pravilo le-to in tudi vzgled je g. Končnik vzel iz omenjene Levstikove slovnice (vide „Die slov. Spr.“ pag. 53). Želeti bi bilo, da bi se sploh posnemalo, ker mnogo, premnogo se greši in tem obziru dandanes po slovenskih naših knjigah in časopisih! — „Kedar primerjamo dve stvari, rabimo besedici ko, nego ali pa predlog od.“ K temu pravilu na strani 81. imam opomniti, da naj bi se pri primerjavi besedica „ko“ opuščala ter namesto

nje rabila besedica „kakor“ ali „nego“. — Dopade mi, da g. Končnik piše glagole II. vrste s spono „no“, (torej dvignoti namesto dvigniti), kar je pravilneje, kar uči tudi Levstik v svoji slovnici pag. 69. — Prav po godu sti mi dalje pravili v Končnikovi slovnici na strani 120 sub. 1., (da glagolom pomenjajočim kako stanje ni navaden deležnik trpno pretek. časa, zatoorej da se piše zmrzel (ne zmrznen), usehel (ne usahnen) itd. —). Isto tako mi je všeč pravilo na strani 122. sub 3.

Na strani 123. govori o trpno pret. deležniku pri glagolih IV. vrste. Partija le-ta bi se dala mnogo boljše, priprosteje in temeljiteje pojasniti. V nekdanjem goriškem „Glasu“ sem bral prav dobro razpravo o tem oziru, iz peresa slavnega pokojnega učenjaka Štef. Kocijančiča. Nekateri pisatelji so glede tega deležnika v novejšem času začeli in neki slovenski list celo piše „blagosloven“, „blagoslovenje“, namesto jedino pravilnega blagoslovljen, blagoslovljenje!!

Na strani 137. rabi g. Končnik besedo „kinč“; mi bi mu svetovali, naj tej besedi popolnem da slovo, ker ni slovanska. Gledé nje je že 1878. leta pisal v „Narod“ učen pisatelj tako-le: „To nepotrebno mačjarko besedo („kinč“), po sili utlačeno

Appelu, katerega delovanju se je zahvaliti, da se je dežela začela razvijati in njeno blagostanje se povzdigovati. Baron Appel napil je ministru, sekcijski šef Meroy civilnemu ablatu, potem zopet minister Serajevskemu mestu, in Mustafa beg ministru.

V petek je hrvatski sabor vsprejel predlogo, da se raztegne kompetenca okrajnih sodišč tudi na granico. Potem je bilo posvetovanje o peticiji društva za gradjenje stolne cerkve, da se mu dovoli tudi letos kaka svota. Temu je ugovarjal Starčević, kajti kardinal Mihalović iz dohodkov svoje škofije zida palače v Pešti, namesto da bi je uporabljal za zidanje stolne cerkve, in imenoval ga je madjarskega agitatorja. Ko sta potem govorila še poprej kanonik Vucotić in baron Živković, dovolil je za letos sabor temu društvu 5000 gld.

Vnanje države.

Misli se, da se bodo sklical nemški državni zbor v jeseni, zato bodo volitve najbrž kmalu razpisane. Vlada misli baje zopet zahtevati budget za dve leti. — Ponovljeni državni svet se ne bode bavil samo s pruskimi, temveč tudi z zadevami, ki se tičejo vse nemške države, pri katerih je pa Rusija posebno interesovana.

V drugi holandske zbornici izjavila je vlada, da bode zakon o regenstvu kmalu pretresovala v ministerskem совету. Kralj je že izrazil svojo voljo. Verojetno bosti zjedinjeni zbornici v avgustu začeli se posvetovati o tem zakonu. Vlada hoče tudi nekaj revidovati ustavo.

Danes bode v angleške zbornice zbornici začela se debata o volilni reformi. Debata bode trajala dva dni, in glasovanje bode še le v sredo. Kakor javljajo „Daily News“ bode se parlament odložil prvi teden drugega meseca. Sliši se, da vlada namerava imenovati več novih liberalnih pérov v zgornjo zbornico, da bode tako napravila tam ravnotežje mej strankami.

Dopisi.

S Krasa 4. julija. [Izv. dop.] (O učiteljskih tožnih finančijelnih razmerah.) V „Slovenskem Narodu“ od 2. t. m. toži Kranjski učitelj, kako pičlo so odmerjene plače učiteljem na Kranjskem. A nič boljše, in še mnogo slabše, godi se nam na Primorskem, osobito na Krasu! Večina učiteljev ima tu 400 gld. plače in stanovanje, ali pa mesto njega postavno odškodnino. Če so voditelji, dobodo 30 gld. letne opravilne doklade. Stanovanja so posebno na Krasu silno na slabem, a ako teh ni, plačati moraš 60—80 gld. na leto za najubožniše stanjšče. Kako bočeš živeti ob borney svojej plači stanu primerno, zlasti, če te je Bog obdaril — kar je pri učitelji navadno — s precejšnjo družino? Ali si moreš preskrbeti ž njo tečne mesne jedi in si privoščiti krepčalen kozarek vina? Nikakor! In ali naj učitelj ob samem krompirji in repi živi? Ali mu more taka hrana dajati moči, ki mu je potrebna za težavno njegovo delovanje? Kako more pri takej plači sebe in svojo družino stanu primerno živiti, in stanu primerno oblačiti? Kako mere skrbeti pri tej siročini za primerno odgojo svojih otrok in za lastno daljno izobrazbo? Druginja in siromaštvo na Krasu je daleč na okrog poznato. Ali naj učitelj od ljudij pričakuje, da mu bodo pomagali? Pa saj res: darov učitelj ne sme prejemati in ljudja mu tudi nemajo česa dati. Če pridelayo kako malenkost, hajd! ž njo v Trst, da si zaslužijo za „sol“. Učitelj je

v slovenski pismeni jeziku, ima naš Bombastus Koseski na vesti.

„Breznaglasnice ne začenjajo stavka!“ Da, tega pravila, natisnjenega na 138. strani Končnikove slovnice naj bi se sploh držali! Ali, Bože mili, koliko se greši v tem oziru dandanes! Še včeraj sem dobil list, kjer berem: Je razširjen po celem Evropi... Je jako koristna žival... Da enklitike pričenjajo stavke, zdi se mi baš tako nerodno, kakor če bi slaboten majhen vojak pričenal vrsto velikostasnih korenjakov.

Čudno je pa to, da se je g. Končnik, ki naglašja gorenje pravilo, v svojej zbornici sam čestokrat zoper nje pregrešil! Na pr.: Sina, ki je dovršil ljudsko šolo, so poslali stariši v gimnazij (pag. 164 namesto... poslali so...); — Zanašaje se na Tvojo prijaznost, Te že zopet s prošnjo nadlegujem (pag. 200, namesto: Zanašaje se na Tvojo prijaznost, nadlegujem Te itd.)

Da bi se reklo jednoviti (namesto prosti) stavek (str. 139 Končnikove slovnice) ne ugaja mi. Na strani 179. našteva Končnik pravila, katera naj se opazujejo pri rabi ločil. Toda, bodo li suhoparno to naštevanje pravil mogli umeti ljudsko-šolski otroci? ... Vrlo dobra vaja v postavljanji ločil pa je ona na strani 184 („korist živali“).

torej navezan na borno odmerjene mu krajcarje! Kako za Boga naj ž njimi izbaja? In če se kje zadolži, gorje njemu! Klepetulje vlečejo ga čez zobe in ljudje kažejo s prstom za njim; proč je ž njegovo častjo; ker le denar, ta daje veljavo dan danes! Žal, da je tako! ...

Tista nemška pesen, ki slove: „Wer nie sein Brod in Thränen ass“, dá se obrniti popolnem na učitelja na Krasu! In pri teh tožnih razmera imej veselje do svojega stanu, uceplaj modrost v glave bosopetim paglavčkom, katerih kar mrgoli v nezdravi zaduhli šolskej sobi liki slaniki v sodci! In vrhu tega: učini najmanjšo stvarico, ki bi ne bila po volji nekim ljudem, zadene te takoj vsa jeza tujerodnih tvojih „viših“. Poznam nekega visokega gospoda, ki pušče v svojej pisarni cigaretko baje zdaj pa zdaj vzdihne, zamomljavši tja pred-se; „Schwere Dienste!“ Aj, Bože misli, kako pa naj vzdih ubogi učitelj! ...

Če se je izreklo, da usoda delavcem je dan danes „ein stückweises Sterben“. Mar ni tudi bournemu učitelju isto tako? ...

A bodi dovolj teh lamentacij za danes. Morda spregovorim kasneje še natančneje o tej zadevi. Skrajni čas bi pač bil, da se zboljša učiteljem toli tožno materjalno stanje, sicer bi morali omilovati lehkomišelnost onih mladeničev, ki kar dero v pre-parandije, hoteč posvetiti se stanu — mučeniškem! ...

Domače stvari.

— (Gledališki vlak iz Zagreba v Prago) bode sijajen. Oglasilo se je več osob, nego se je mislilo. Pevsko društvo „Kolo“ udeleži se „in corpore“ ter priredi vsled povabila „Umelecke besede“ na Zofijem otoku pod vodstvom Eisenhuta velik koncert. Vsi hrvatski dnevniki in leposlovni listi odpošljejo svoje poročevalce v Prago. Za slavnostno predstavo odločeno je Smetane slavn opera „Libuša“. Tudi pevski zbor Zagrebskega vseučilišča bode se pridružil temu vlaku ter namerava v Pragi prirediti par koncertov.

— (Sokolovo kegljanje za dobitke) v čitalniškej restavraciji vrlo napreduje; do danes opoludne kegljanij je 650 serij. Največ kegljev je do sedaj 19. Prijatelje „Sokola“ in kegljanja opozorujemo na bogate dobitke, s katerimi je obdarovano to kegljanje in jih vabimo v prav obilo udeležbo.

— (Ruski pevski zbor.) Dimitrij Aleksandrovič Slavjanski napotil se je z ruskim pevskim zborom in z lastno godbo po svetu, ter si stekel v Carigradu veliko slavo in nenavadno priznanje, in to celo v krogih, ki običajno Slovanom neso laskavo nakloneni. Vsi tuji poslaniki in člani raznih narodov bili so navdušeni, ko so čuli jednostavne a nepopisno krasne, izvirne in divne narodne pesni ruske. Iz Carigrada odpotoval je Slavjanski v Bolgarsko ter v Sofiji imel več koncertov in žel frenetično priznanje. Iz Sofije povabil je kralj Milan Slavjanskega v Niš in Beligrad. Iz Belegrada po utegne kreniti v Zagreb in naposled v Ljubljano. Vodstvom naših narodnih društev polagamo na srce, da pravočasno skrbje, da Slavjanski s svojo družbo pohodi tudi našo prvostolnico, da nam bode pristopen muzikalni užitek, kakeršnega še ni bilo na Slovenskem.

Toliko v naglici o slovnici, preostaje mi še spregovoriti nekaj besed o II. oddelku te knjige, o spisji.

G. Končnik razdeljuje vse „Vaje v spisji“ v sledeče razdelke: A. Povesti. B. Popisi. C. Primerjave. D. Razložba pregovorov. E. Listi. F. Najnavadniji naslovi. G. Prosilni listi (prošnje). Za tem pridejo na vrsto: Opravilni sestavki (inventarji, računi, pobotnice, vozni listi, prijemni listi, hranilni listi, odpovedni listi, nakaznice, zadolžnice, pogodbe, izpričevala služabnikom, izpričevala o dogodkih, javna ali očitna naznanila, brzojavi, poslednje sporočilo).

Kakor razvidno, mnogo gradiva, morda še preveč za ljudsko šolo! Vender moram Končnikovo obravnavanje tega predmeta le hvaliti, samo preveč ga ponuja. Želodec se pokvari tudi z najboljšimi jedili, ako ga z njimi prenabašaj! K posamičnim oddelkom tega spisja, opomnil bi še sledeče:

Vrlo dobra vaja je na strani 193 „Lisica“; a zahtevani popisi na strani 195 zde se mi pač pretežki za ljudsko-šolske otroke. Isto tako je prevelika zahteva, da bi otroci pojasnili s povestmi pregovore: „Ni nesreče brez sreče“, „Kar te ne peče, ne gasi“ in dr.

Vse hvale vredna je razprava, katero ima

— (Občni zbor pevskega društva „Slavec“,) kateri je bil včeraj 6. t. m. v gostilni pri „Zvezdi“, bil je jako mnogobrojno obiskovan. Iz posamičnih točk dnevnega reda bilo je razvidno, da se je društvo postavilo že na jako trdna tla, kajti društvo šteje že nad 70 rednih, 36 podpornih članov in dva ustanovnika, namreč gg. Fr. Hribarja, usnarja in Ant. Jeločnika, posestnika tovarne za peči. V nov odbor so voljeni gg.: Anton Jeločnik, predsednik; Ernst Petrič, podpredsednik; Janko Pajk in Ant. Gorišek, tajnika; Miha Jeločnik, blagajnik; Hribar Fr., Perdan, Pregl, Dekval, Kostelac, Sturm ml., Kavčič, Milave, Stibil, Dežman, odborniki. — Opozorujemo še jedenkrat, da ima društvo vsak ponedeljek in sredo pevske vaje za zbor, v torek in četrtek pa šola za začetnike, vselej ob 8. uri v društveni sobi Gospodske ulice št. 8, I. nadstropje. Gg. pevci in prijatelji petja naj blagovole podpirati mlado a nadobudno društvo.

— (Nevihta.) Včeraj popoldne ob 3. uri navstala je huda nevihta v Ljubljani. Blisk, grom dež in vihar tekmovali so mej seboj. Strela je udarila na par krajih. Vihar polomil je več dreves, v v gorenjej Šiški g. Matijana porušil je sedemnajst oken kozolca, razčesal marsikatero streho, največ škode pa napravil krčmarjem v okolici, ker je skoro vse doma ostalo in so bili javni prostori izven Ljubljane čudovito prazni.

— (Nekdanje Martinčičeve hiše) na Dunajskej cesti ni kupil žid g. Neuwirt sam, kakor smo zadnjič poročali, ampak gorenjo polovico (pop. št. 16) kupil je g. Janez Matijan, poznat kot prvi umeteljni mizar v Kranjski, ki ima v tej hiši svojo bogato zalogo vsakovrstnega hišnega blaga.

— (V Nemškem Brodu) v Českej pokopali so v 4. dan t. m. jako slovesno mater nepozabnega pisatelja in prvega žurnalista českega Karola Hawlička-Borovskeho.

— (Slabo vreme) je tudi na lov sardel v Dalmaciji neugodno uplivalo. Nalovili so jih malo. Kupcev pa je obilo. Za več mesecev naprej pokupljene so vse po 16 gld. na cent.

— („Zlatá Praha“) prinaša v 27. številki prav ljubko podobo „Malá zahrádka“ (mlada vrtarica), katero je risal naš rojak g. Janez Šubic, potem pa v prevodu Pavline Pajkove novelo „Hvězda blahodějnice“, ki je bila 1881. l. v „Kresu“ natisnena. Ker je „Zlata Praha“ po vsebini in obliki odličan list in stane le 9 gld. kr. na leto, priporočamo jo vnovič slovenskemu občinstvu v podporo in naročbo.

— (Maša) za troglasni, ženski ali mešani zbor se spremljavo orgel (ad lib.). V spomin shoda prijateljev prave cerkvene glasbe na sv. Gori pri Gorici, dne 17. maja 1883. postavil in prečastitemu gospodu Blažu Gerči udano poklonil Danilo Fajgelj. Op. 12. Cena 54 kr. 1884. Založil skladatelj. Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani. 4. — Takó se glasi najnovejši glasbeni plod našega marljivega domačega skladatelja g. Danila Fajgeljna. Navedena maša je zložena v strogo cerkvenem duhu in odlikuje se zlasti po korektni harmonizaciji in gibčnosti glasov. Namenjena je že bolj večim in spretnim pevcem. Priporočamo to raznovrstnim korom primerno mašo

Končnikova knjiga o listih ali pismih. Tu tudi podoče podočujejo razlaganje. Upodobljene so različne vnanje pisemske oblike, nakaznica, dopisnica in dr. Prelepe in vrlo srečno so izbrane naloge, ki se priporoča v vaje na str. 220—224.

Mimogrede opomnimo, da ni prav, da piše g. Končnik na str. 228 „Svedočba pod A. priložena, ki jo je dobil konci prvega polletja“, kaže v napredku prvi razred z odliko.“ Tu mora stati pač prvi „red“.

Naloge o sestavi zadolžnic na str. 251 zde se nam pretežke za ljudsko-šolske otroke.

Rad bi se spuščal še v kako podrobnost, pa bodi dovolj!

Zaključujoč te kritične opomnje, javimo, da ima Končnikova knjiga kot sama na sebi lepo vrednost; za ljudske šole pa je — preučena! Ljudsko-šolskim učencem ne bo možno prebaviti vsega, kar sedruže in možno bo v ljudskej šoli vzeti le to, kar je v tej knjigi najpotrebnejšega in najdoudumnejšega! Veseli in radi pa priznavamo, da je g. Končnik za slovensko ljudsko šolstvo brižen mož, za kar mu gre vsa čast in hvala!

V Sežanskem okraji dne 4. julija 1884.

vsem gojiteljem resnejše cerkvene glasbe, posebno pa cecilijancem. Gospod skladatelj je s tem, da je omenjeno skladbo sam založil, gotovo mnogo žrtvoval in pri tej žrtvi mu kaže — gmotna zguba. Torej, pevci kupite!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Ptuj 7. julija. Volilni shod pri svetem Lovrenci sijajno vršil. Dr. Gregorec po navdušeno vsprejetem govoru kandidatom proglašen, ko Raič ne bi hotel kandidovati.

Maribor 7. julija. K volilnemu shodu v Šmartinu na Pohorju zgnali liberalci Šturm, Sorko, Repnik tolpo hlapcev, plačali žganje, vino, kolikor so hoteli piti. Shod moral končati. Razburjenost slovenskih kmetov zaradi tega velika. Po odhodu gospodov bil menda pretep, ker so Šturma žandarji zvezanega odgnali. V Bistrici se je v soboto govorilo, da Bistričani pošljejo k shodu ljudi razsajat.

Trst 7. julija. Osservatore zanikava vest, da bi bili v zadnjih dneh na istrske državnice železničnej progi našli mino z dinamitom.

Toulon 7. julija. V zadnjih 24 urah do včeraj zvečer devetnajst ljudi za kolero umrlo.

Marseille 7. julija. V zadnjih 24 urah petnajst mrličev za kolero. 115 Italijanov ukrvalo se je včeraj v Marseille-u in odplovalo v Napolj.

Tuji:

dne 6. julija.

Evropa: Benich iz Karlovca. — Cussar, Mailänder, Cosulich iz Reke.

Pri Slonu: Stern, Kunc in Beck iz Budimpešte. — Ziegler z Dunaja.

Pri Malič: Angris z Dunaja. — Leban iz Trsta. —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
5. julija	7. zjutraj	738.22 mm.	+18.0°C	sl. szh.	jas.	0.20 mm.
	2. pop.	736.86 mm.	+24.0°C	sl. jz.	jas.	dežja.
	9. zvečer	737.46 mm.	+20.3°C	sl. jz.	dež.	dežja.
6. julija	7. zjutraj	737.04 mm.	+18.1°C	brezv.	jas.	35.50 mm.
	2. pop.	735.54 mm.	+28.0°C	sl. vzh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	735.88 mm.	+17.6°C	sl. zah.	jas.	dežja.

Srednja temperatura obeh dni je znašala +20.8° in +21.2°, za 1.9° in 2.4° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 5. julija t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	96
Rež,	5	69
Ječmen	4	39
Oves,	3	25
Ajda,	5	85
Proso,	6	50
Koruza,	5	53
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	50
Maslo, kilogram	93	—
Mast,	80	—
Špeh frišen	60	—
„ povojen,	74	—
Surovo maslo,	85	—
Jajca, jedno	2	—
Mleko, liter	8	—
Goveje meso, kilogram	64	—
Telečje	54	—
Svinjsko	70	—
Koštrunovo	40	—
Kokoš	42	—
Golob	18	—
Seno, 100 kilogramov	1	96
Slama,	1	78
Drva, trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka, „	4	50

Dunajska borza

dné 7. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	80 gld.	45 kr.
Srebrna renta	81	45
Zlata renta	102	95
5% marčna renta	95	75
Akcije narodne banke	854	—
Kreditne akcije	301	10
London	121	85
Srebro	—	—
Napol.	9	68
C. kr. cekini	5	76
Nemške marke	59	55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	168
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	15
Ogrska zlata renta 6%	122	10
„ 4%	91	40
„ 5%	88	40
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	50
Dunava reg. srečke 5%	115	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	107	70

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 gld.	75 kr.
Kreditne srečke	100 gld.	175
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	109
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	217

Poslano.

(15—19)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
iz GIESSSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče piće,
I kas izkušan liek proti trajnom kašlju plućevine I
želudca bolesti grkljana I proti mēhurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.
Na etiketo in zamah,
kakor kaže podoba, I
treba ostro paziti.

MATTONI'S
GIESSSHÜBLER

Zahvala.

Najtoplejšo zahvalo izrekam v imenu občine Cerkljanske hrabrim sosedom iz St. Jurija pri Kranji, ki so prišli s svojo društveno brigadnico dne 3. julija t. l. zvečer ob 10. uri k silovitemu požaru na Spodnji Brnik. Pokazali so s tem, da so v resnici naši sosedje.

Županstvo v Cerkljah,
dne 4. julija 1884.

Andrej Vavken,
župan.

(433)

Št. 3914.

(434—1)

Naznanilo.

Zarad glavnega snaženja in nekoliko družih potrebnih naprav ostane **deželna blagajnica kranjska od 14. do vštete 19. julija 1884. leta** za strankini promet **zaprta**.

Št. 324.
O. š. s.

(432)

Razpis učiteljskih služeb.

V političnem okraju **Voloska** razpisujejo se s koncem tega šolskega leta naslednja učiteljska mesta in sicer: Mesto učitelja II. reda na dvorazredni narodni šoli v Jelšanah, slovensko; mesta učiteljev III. reda na hrvatski enorazredni šoli v Veprimu; potem na slovenskih enorazrednih šolah v Brezovici, na Tatrah, v Podgradu, Materiji in eventualno v Lipi.

Mesta učiteljic III. reda na hrvatskih šolah v Kastvu in Rukavcu.

Dve mesti podučiteljev in jedno mesto podučiteljice na hrvatski šoli v Kastvu.

Prosilci naj uložijo svoje dokumentovane prošnje v šestih tednih, event. po službeni poti pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Od c. kr. okrajnega šolskega sveta
v Voloski, dné 5. julija 1884.

Št. 8523.

(425—3)

Razpis službe.

Za občine Kanalskega sodnijskega okraja je oproštena služba občinskega zdravnika, ki mora zraven tega tudi kirurg in porodni pomočnik biti. Združeno je s to službo letno plačilo 600 gld. av. v. in posebnimi zaslužki za obhajanje občin, kateri se bodo uredili pri službeni pogodbi, napravljeni za tri leta, začeni s 1. oktobrom 1884.

Plačilo je namenjeno za brezplačno zdravljenje ubozih gori omenjenega okraja.

Prosilci naj uložijo svoje prošnje pri podpisnem uradu do **15. avgusta t. l.** V prošnjah imajo dokazati, da so zadobili od katerega avstrijskega vseučilišča diplom zdravnika, kirurga in porodnega pomočnika (oziroma diplom občnega zdravilstva), svojo starost, dosedanje službovanje in pa znanje slovenskega jezika.

C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici,
dné 1. julija 1884.

NARODNA TISKARNA
v Ljubljani
priporočila po nižji ceni
vožne liste
slovensko-nemške in
nemške.

Darila za birmo

v bogatej izberi po najnižjih cenah

priporočila

(429—2)

JOSIP GEBA,

Slonove ulice št. 11. urar. Slonove ulice št. 11.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

V vseh strokah trgovstva izobražen mlad mož želi v kakem trgu na **Dolenjskem** ali na **Spodnjem Štajerskem**

kupiti ali vzeti v najem

prodajalnico z mešanim blagom

pod jako zmernimi pogoji. — Blagovoljne ponudbe na upravnistvo tega lista. (419—3)

MOKA

iz najboljše prave banaške pšenice, popolnem suha, v lastnem umetnem mlinu na valarje napravljena, prodaja po najnižjih cenah na debelo in drobno

M. J. GWARDIA, (279—19)

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 50.

➡ Najceneje dobiti. ➡

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v vrečah po 4 3/4 kg. netto, nezacarovano, vender brez poštnine, z zavitkom vred, nemudoma po postnem povzetju. 4 3/4 kg. av. v. gld.

Mocca , pristno arabska, plemenita	6.30
Menado , izvrstnega okusa	5.40
Perl-Ceylon , jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation , jako slastna	5.—
Java , zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba , modrozelenca, briljantna	4.40
Afrik. Mocca , fina in zdatna	3.90
Santos , fina in močna	4.—
Rio , okusna	3.60
Caj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	do gld. 6.—

Isčejo se tudi dobri agenti.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdeto sapo, napihnjenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, drve, zoper boleznin na vrani, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Skofjeji Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besede: **Echte Mariazeller Magentropfen** — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljenost **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimajo teh znakov istinitosti, naj se zavrejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajni takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—147)